

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 8CoCsp/26/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8724200568
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 05. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eduard Valenčin
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2025:8724200568.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Eduarda Valenčina a členov senátu JUDr. Jany Burešovej a JUDr. Mariana Hoffmanna, PhD., v spore žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX/XX, XXX XX D., právne zastúpený: JUDr. Matúš Motyka, advokát, so sídlom Nám. SNP 7, 091 01 Stropkov, proti žalovanému: Všeobecná úverová banka, a.s.; skrátený názov: VÚB, a.s., so sídlom Mlynské Nivy 1, 829 90 Bratislava, IČO: 31 320 155, právne zastúpený: Remedium Legal, s.r.o. so sídlom Prievozská 2, 821 09 Bratislava - mestská časť Ružinov, IČO: 53 255 739, o primerané finančné zadostučinenie, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Poprad č. k. 21Csp/8/2024-54 zo dňa 06.05.2024 takto

rozhodol:

I. M e n í rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 50 eur, v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku a v prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

II. P r i z n á v a žalobcovi nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania voči žalovanému v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvej inštancie“) odvolaním napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi primerané finančné zadostučinenie vo výške 600 eur, do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku (I. výrok), v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (II. výrok) a žalobcovi priznal voči žalovanému náhradu trov konania v plnom rozsahu s tým, že súd rozhodne o trovách konania uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku (III. výrok).

2. V odôvodnení tohto rozhodnutia poukázal na to, že žalobca sa žalobou súdu doručenu 06.02.2024 domáhal zaplata sumy 1.317,21 eur a náhrady trov konania z dôvodu, že žalovaný sa v konaní vedenom Okresným súdom Poprad pod sp.zn. 19Csp/48/2020 (ako žalobca) domáhal od žalobcu (v tomto konaní ako žalovaného) zaplata sumy 2.634,41 eur s príslušenstvom (v priebehu konania svoju pohľadávku postúpil na spoločnosť Intrum Slovakia, s.r.o.) a súd rozsudkom zo dňa 04.10.2021 žalobu v časti o zaplata sumy 30 eur zastavil a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (základné konanie) z dôvodu, že nedošlo k platnému zosplateniu úveru, ani k platnému postúpeniu pohľadávky, a preto konštatoval nedostatok vecnej aktívnej legitímácie žalobcu.

Žalobca poukázal pri odôvodnení uplatneného nároku na ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. a uviedol, že primerané finančné zadostučinenie sa poskytuje aj bez toho, aby porušenie práv alebo povinností spotrebiteľa ustanovené zákonom o ochrane spotrebiteľa alebo osobitným predpisom bolo spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi. Za primeranú výšku uplatneného nároku považoval žalobca sumu 1.317,21 eur, teda polovicu zo sumy, ktorú od neho žalovaný nezákonne požadoval v základnom konaní. Súd prvej inštancie zároveň poukázal na to, že žalovaný so žalobou nesúhlasil, nakoľko v základnom konaní nemohlo dôjsť k akémukoľvek nezákonnému zásahu do pomerov žalobcu. Uviedol, že nebolo

právoplatne rozhodnuté o porušení žiadneho konkrétneho spotrebiteľského práva alebo povinnosti zo strany žalovaného, pričom žalobcovi v dobrej viere poskytol úver vo výške 2.500 eur a žalobca doposiaľ tieto peňažné prostriedky vrátil iba v rozsahu 205,56 eur, čím sa na úkor žalovaného bezdôvodne obohatil. Žalobca sa aj touto žalobou snaží svoje postavenie spotrebiteľa zneužiť a získať tak neoprávnene ďalší majetkový prospech. Na strane žalobcu nedošlo k žiadnej materiálnej ujme, nakoľko žaloba v základnom konaní bola zamietnutá. Navrhol preto predmetnú žalobu zamietnuť.

3. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia ďalej uviedol, že v základnom konaní žalobca úspešne uplatnil porušenie svojich práv, pričom bolo konštatované porušenie niekoľkých práv, tak ako to vyplýva z rozsudku v základnom konaní (body 26., 30., 32. odôvodnenia), v dôsledku čoho bola žaloba zamietnutá. Základ nároku v prejednávanej veci je teda daný. Čo sa týka výšky priznaného nároku, táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určení je potrebné vychádzať z toho, že uplatnený nárok má sankčnú povahu a jeho účelom je odradiť nečestného dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľov. Priznaný nárok musí byť primeraný a je potrebné taktiež prihliadať na okolnosti prípadu, konkrétne závažnosť porušenia práv či povinností voči spotrebiteľovi, intenzitu trvania a rozsah nepriaznivých následkov a na subjektívny prístup oboch strán k protiprávnemu konaniu. Súd prvej inštancie zohľadniac všetky vyššie uvedené kritériá dospel k záveru, že sumou primeranou povahy a rozsahu porušenia práv žalobcu je výška 600 eur. Priznaná suma poskytuje žalobcovi ako spotrebiteľovi satisfakciu a odradí dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľov. Súd prvej inštancie taktiež poukázal na to, že pokiaľ by neexistovala ochrana spotrebiteľa v základnom konaní, musel by zaplatiť napr. aj neprimeraný úrok a v prípade riadneho posúdenia bonity zo strany žalovaného, by mu úver možno ani nebol poskytnutý, resp. splátky by predstavovali nižšiu primeranú výšku. V základnom konaní bola žalobcovi spôsobená ujma tým, že znášal stav právnej neistoty až do právoplatného rozhodnutia veci.

O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 a žalobcovi priznal plnú náhradu trov konania, keďže výška priznaného plnenia závisela od úvahy súdu a žalobca bol úspešný čo do základu uplatneného nároku.

4. Proti výrokom I. a III. tohto rozsudku podal odvolanie žalovaný z dôvodu, že súd prvej inštancie mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Žalovaný považuje odôvodnenie súdu prvej inštancie za nedostatočné a prakticky nepreskúmateľné. Súd v bode 3. odôvodnenia rozsudku stručne zhrnul jeho argumentáciu, avšak vecne sa ňou nezaoberal.

Uviedol, že žaloba žalobcu odporuje základným princípom spravodlivosti, keďže dlžník si nespĺnil ani svoju elementárnu povinnosť vrátiť požičané finančné prostriedky a domáha sa ďalšieho plnenia, nad rámec už tak získaného bezdôvodného obohatenia (z požičanej sumy 2.500 eur žalobca vrátil iba sumu 205,56 eur). Žalovaný taktiež namietal, že súd prvej inštancie sa nevysporiadal s jeho argumentáciou týkajúcou sa rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 15CoCsp/44/2023 zo dňa 28.02.2024, z ktorého okrem iného vyplýva, že spotrebiteľovi môže vzniknúť právo na primerané finančné zadostučinenie v zmysle zákona č. 250/2007 Z.z., avšak s ohľadom na zistený skutkový stav môže byť posúdený výkon práva spotrebiteľa v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. V danej veci s poukazom na skutočnosť, že žalobca v tomto konaní nevrátil ani poskytnutú istinu, konkrétne ani 10 % z tejto istiny. Žalovaný taktiež poukázal na to, že za nesprávny považuje aj výrok o trovách konania, keďže súd prvej inštancie priznal žalobcovi niečo menej ako polovicu ním uplatňovaného nároku a za tejto situácie by nemal byť priznaný nárok na náhradu trov konania žiadnej zo strán sporu. Vzhľadom na uvedené preto žalovaný navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmenil tak, že žalobu zamietne a prizná žalovanému voči žalobcovi nárok na náhradu trov prvoinštančného aj odvolacieho konania, resp. aby rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného poukázal na skutočnosť, že súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami sporu, ale len na tie, ktoré majú podstatný význam pre rozhodnutie vo veci (II. ÚS 251/2004, III. ÚS 209/2004). Taktiež poukázal na to, že priznaná suma primeraného finančného zadostučinenia predstavuje iba 23 % žalovaným nezákonne požadovanej sumy v základnom konaní. Vzhľadom na to, že v základnom konaní bolo preukázané porušenie noriem spotrebiteľského práva – neskúmanie bonity klienta podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, neplatné postúpenie bankovej pohľadávky podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách a neplatné dojednanie výšky úrokovej sadzby (odporujúcej dobrým mravom), je potrebné priznanú sumu 600 eur považovať za adekvátnu a primeranú. Vzhľadom na uvedené preto navrhol, aby

odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a priznal mu nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

6. Žalovaný k vyjadreniu žalobcu uviedol, že zotrúva v celom rozsahu na svojom odvolaní. Poukázal na to, že žalobca bol v prejednávacom prípade viac ako dostatočne primerane finančne zadostučinený sumou 2.294,44 eur, ktorou sa na úkor žalovaného obohatil. Priznanie primeraného finančného zadostučinenia za daného stavu by mohlo byť spravodlivým výsledkom azda iba v prípade, ak by bolo podmienené vrátením bezdôvodného obohatenia žalovanému, čím by boli pomery strán sporu spravodlivo usporiadané. Poukázal na princíp spravodlivosti a navrhol, aby odvolací súd rozhodol v zmysle jeho odvolania.

7. Krajský súd v Prešove (ďalej aj len „odvolací súd“), príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. – Civilný sporový poriadok (CSP)), vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 362 ods. 1 CSP) subjektom k tomu oprávneným (§ 359 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že neboli splnené podmienky pre potvrdenie, ale ani pre zrušenie napadnutého rozsudku, preto ho podľa § 388 CSP zmenil.

8. Odvolací súd poukazuje na to, že vo vzťahu k ustanoveniu § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z., či už v pôvodnom alebo terajšom znení, je potrebné uviesť, že ide o ustanovenie s tzv. relatívne neurčitou hypotézou, ktorá neustanovuje žiadne kritéria na vymedzenie toho, čo predstavuje primerané finančné zadostučinenie a ako treba určiť jeho výšku. Zároveň treba uviesť, že novšie znenie zákona o ochrane spotrebiteľa dokonca ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadostučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti spotrebiteľa ustanovené zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitným predpisom, bolo spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi, pričom nie je právne významné, či sa spotrebiteľ v pôvodnom konaní aktívne domáhal svojich práv v procesnom postavení žalobcu, resp., či svoje práva uplatnil v rámci obrany, v procesnom postavení žalovaného. V tomto ohľade odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/127/2017, z ktorého okrem iného vyplýva, že jediným predpokladom pre priznanie takéhoto nároku je, že spotrebiteľ sa na súde úspešne domohol svojich práv a nie je potrebné preukazovať, že spotrebiteľovi bola privodená konkrétna ujma, teda spotrebiteľ v danom prípade nemusí preukazovať existenciu a výšku vznikutej ujmy. V základnom konaní sp.zn. 19Csp/48/2020 sa žalobca úspešne bránil voči žalobe žalovaného, ktorý si od neho uplatňoval sumu 2.634,11 s príslušenstvom, pričom žaloba bola právoplatne zamietnutá.

9. Žalovaný už vo vyjadrení k žalobe uviedol, že v základnom konaní nemohlo dôjsť k akémukoľvek nezákonnému zásahu do pomerov žalobcu a nebolo právoplatne rozhodnuté o porušení žiadneho konkrétneho spotrebiteľského práva žalobcu alebo povinnosti zo strany žalovaného. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že súd prvej inštancie správne vo svojom rozhodnutí konštatoval porušenie povinnosti žalovaného (napr. body 26., 30., 32. odôvodnenia rozsudku v základnom konaní – sp.zn. 19Csp/48/2020), kde súd jasne konštatoval, že žalovaný tým, že nedostatočne zisťoval a preveroval príjem žalobcu a vôbec neskúmal jeho výdavky, nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z., čo má za následok sankciu v súlade s § 11 ods. 2 citovaného zákona, a teda, že nemohol úver platne predčasne zosplatiť. Súd v základnom konaní taktiež jasne konštatoval porušenie § 92 ods. 8 zákona č. 438/2001 Z.z. o bankách, čo malo za následok absenciu aktívnej vecnej legitímácie žalovaného (v základnom konaní ako žalobca).

Žalovaný taktiež odkazoval na vyššie citované rozhodnutie Krajského súdu Banská Bystrica, ktoré ale nie je pre odvolací súd záväzná. Odvolací súd má, rovnako ako súd prvej inštancie za to, že základ nároku je daný, a že výkon práva žalobcu na základe zákona č. 250/2007 Z.z. nie je v rozpore s dobrými mravmi, avšak odvolací súd zohľadnil skutkové okolnosti týkajúce sa tejto veci zmenou výšky priznaného primeraného finančného zadostučinenia a zároveň poukazuje na to, že žalovanému, v prípade ak považuje svoj nárok za dôvodný, nič nebráni po splnení všetkých zákonných podmienok, opätovne vymáhať svoj nárok, ktorý si uplatňoval v základnom konaní.

10. Čo sa týka výšky primeraného finančného zadostučinenia priznanej súdom prvej inštancie (600 eur), túto považuje odvolací za neprimeranú. Odôvodnenie priznanej výšky nároku musí byť presvedčivé, lebo táto podľa zákona č. 250/2007 Z. z. spočíva na voľnej úvahe súdu, ktorá ale nemôže byť svojvoľná. Pri jej stanovení je potrebné vychádzať zo závažnosti porušenia práv a povinností, z okolností tak na

strane žalobcu ako aj žalovaného a okolností, za ktorých došlo k porušeniu práv a povinností. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobcu, resp. na kompenzáciu jeho majetkovej škody, ale musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Kritériom kvantifikácie nároku by mali byť podľa odvolacieho súdu najmä okolnosti, za ktorých k porušeniu došlo, ich dosah na sféru individuálnych preferencií spotrebiteľa, ako aj závažnosť porušenia práv spotrebiteľa. Konkrétna výška priznaného finančného zadosťučinenia musí zohľadňovať skutkové okolnosti danej veci a spĺňať požiadavku primeranosti.

11. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd konštatuje, že za daného stavu, s ohľadom na porušenie práv žalobcu zo strany žalovaného, ktorých ochrany sa žalobca úspešne domohol na súde, je priznanie finančného zadosťučinenia dôvodné. Žalobca sa musel brániť voči žalobe žalovaného, pričom už samotné súdne konanie je stresujúcim faktorom, odôvodňujúcim priznanie finančného zadosťučinenia. Žalobca však svoj nárok, okrem jeho prípustnosti v zmysle ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. ničím ďalším neodôvodnil. Žalobca neuviedol, a to ani v priebehu odvolacieho konania, či konanie žalovaného viedlo aj k vzniku iných negatívnych dôsledkov v jeho súkromnom a spoločenskom živote. Takýmito negatívnymi dôsledkami resp. nepriaznivým okolnosťami prípadu, ktoré by mohli vzniknúť v súvislosti s nekalým konaním žalovaného je napr. vznik nepriaznivej majetkovej a sociálnej situácie v konkrétnom čase, odkázanosť na iných alebo psychická záťaž a pod.. Spotrebiteľské práva žalobcu boli porušené, a preto mu vznikol nárok na primerané finančné zadosťučinenie. Neznamená to však, že mu patrí v takej výške, ako sám požadoval, resp. v akej mu tento nárok priznal súd prvej inštancie.

12. Pri určení výšky priznaného zadosťučinenia odvolací súd prihliadal na všetky vyššie citované okolnosti prejednávanej veci, teda aj predmet sporu v základnom konaní a skutočnosť, že žalobca doposiaľ vrátil žalovanému z poskytnutej istiny iba minimálnu časť, a dospel k názoru, že primeraná povaha a rozsahu porušenia práv žalobcu je suma 50 eur, ktorá zodpovedá svojmu účelu, teda poskytuje žalobcovi ako spotrebiteľovi satisfakciu za prežitú nepohodu počas vedenia základného súdneho konania a odradí dodávateľa od ďalšieho porušovania práv spotrebiteľov, ktoré boli porušené základnom konaní. Žalobca zároveň žiadne osobitné okolnosti odôvodňujúce výšku uplatneného nároku dôkazmi nepreukázal. V súvislosti s výškou primeraného finančného zadosťučinenia je dôkazná povinnosť a povinnosť tvrdenia na strane spotrebiteľa. Výška nároku musí byť objektívne preukázaná. Žalobca svoje dôkazné bremeno uniesol len čiastočne, preto odvolací súd pri určení výšky uplatneného nároku zohľadnil skutočnosť priebehu samotného súdneho konania, v ktorom bol zastúpený advokátom, čím jeho diskomfort, resp. psychická záťaž boli znížené. Vo všeobecnosti odvolací súd nespochybňuje, že podanie žaloby a vedenie súdneho sporu zaťažuje každého spotrebiteľa (ide o zodpovednosť za svoje dôkazy a tvrdenia, za prípadný jeho negatívny výsledok), avšak táto samotná skutočnosť, podľa názoru odvolacieho súdu, nezakladá jeho právo na priznanie neprimeraného finančného zadosťučinenia. Preto je výška primeraného finančného zadosťučinenia v sume 50 eur postačujúca na kompenzáciu tejto nekomfortnej situácie a v prevyšujúcej časti odvolací súd nárok žalobcu zamietol.

13. Odvolací súd vzhľadom na vyššie uvedené dôvody napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 388 CSP zmenil tak, ako je to uvedené vo výrokovvej časti tohto rozsudku, keďže neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie a ani na jeho zrušenie.

14. O trovách konania odvolací súd rozhodol podľa ust. § 396 ods. 2 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP a 262 ods. 1 CSP. Odvolací súd vychádzal zo zásady úspechu vo veci, ktorú treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu. Nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť uplatneného nároku. Žalobcu je potrebné považovať za plne úspešného, keďže mal plný úspech čo do základu uplatneného nároku a výška priznaného plnenia závisela výlučne od úvahy súdu. Napriek tomu, že bola výška finančného zadosťučinenia odvolacím súdom znížená, žalobca bol v odvolacom konaní úspešný čo sa týka základu nároku, preto mu odvolací súd priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, pričom náhrada účelných trov konania bude vypočítaná z prisúdenej istiny, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie do 60 dní po právoplatnosti tohto rozhodnutia, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

15. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).